

РЕШЕНИЕ

№ 4138

гр. София, 21.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Е СЪСТАВ, в публично заседание на десети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иванка Иванова

Членове: Петър Люб. Сантиров
Ванина Младенова

при участието на секретаря Елеонора Анг. Георгиева
като разгледа докладваното от Иванка Иванова Въззивно гражданско дело № 20221100502266 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 - чл.273 от ГПК.

С решение № 20149929 от 01.07.2021 г., постановено по гр. д. № 86453/2020 г. по описа на СРС, I ГО, 25 състав, поправено с решение № 20198256 от 14.10.2021 г., „М Л.“ ЕАД е осъден да заплати на Д. М. С., на основание чл.79, ал.1 ЗЗД вр. с чл.343 ТЗ и чл.405 КЗ (чл.208 КЗ (отм.) и чл.86, ал.1 ЗЗД, сумата от 3 610, 90 лв., представляваща дължима част от получено застрахователно обезщетение за стойността на лек автомобил марка „Ауди“, модел А 4, рег. СА **** МХ, предмет на договор за лизинг № 008386/09.07.2008 г., сключен между страните, който лек автомобил е предмет на кражба в срока на действие на договора, която част от застрахователно обезщетение е задържана от лизингодателя без правно основание, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба на 18.06.2020 г. до окончателното плащане, мораторна лихва в размер на 424, 31 лв. за периода 23.04.2019 г. – 18.06.2020 г., както и на основание чл.78, ал.1 ГПК, разноси по делото в размер на 161, 41 лв. – заплатена държавна такса и 305, 50 лв. – адвокатско възнаграждение, като е отхвърлен предявеният иск за сумата над 3 610, 90 лв. до пълния предявен размер от 10 637, 76 лв., както и за сумата над 424, 31 лв. до пълния предявен размер от 1 249, 94 лв.

С определение № 20198258 от 14.10.2021 г., постановено по горепосоченото дело, е оставена без уважение молба от 19.08.2021 г., подадена от Д. М. С. за изменение на постановеното съдебно решение в частта за разноските чрез присъждане в полза на ищеца адвокатско възнаграждение без намаляването му като прекомерно.

Срещу постановеното съдебно решение в частта, с която е

отхвърлен предявеният иск, е депозирана въззивна жалба от ищеца Д. М. С.. Излага съображения, че решението в обжалваната част е необосновано и неправилно. Счита, че решаващият съд не е взел предвид твърденията и възраженията на страните, нито е съобразил представените по делото доказателства. Неправилно е интерпретирал фактите и е достигнал до неправилни правни изводи. Необосновано решаващият съд е приел, че след кражбата на лизинговия автомобил задълженията по лизинговия договор за месечни лизингови вноски и за остатъчна стойност не са дължими до момента на определяне и изплащане на застрахователно обезщетение. Ответникът е въвел доводи за трансформация на задължението във връзка с последиците на погасителната давност по вземанията по лизинговия договор, но не и по отношение на отпадане на уговорките в лизинговия договор, в частност относно падежите на задълженията, респ. относно изискуемостта им. С оглед на това счита, че съдът се е произнесъл без наличие на възражение от ответника за отлагане на лизинговите вноски и на остатъчната стойност до момента на изплащане от застрахователя на застрахователното обезщетение по риска „кражба“, каквото ответникът по делото не е противопоставил. По този начин е нарушено диспозитивното начало в гражданския процес и е допуснато съществено процесуално нарушение. Твърди, че в лизинговия договор, както и в застрахователния договор няма уговорка, че падежите на задълженията на лизингодателя отпадат след настъпване на застрахователното събитие. В чл.11.1 от Общите условия е предвидено, че застрахователното събитие не освобождава лизингополучателя от задължението да плаща лизинговите си вноски и да посреща добросъвестно всички свои задължения съгласно договора за лизинг, включително Общите условия до датата, на която лизингодателят получи застрахователното обезщетение от съответния застраховател. Страните не спорят, че ищецът плащал след кражбата лизинговите вноски до последните две, като непогасени са останали 59-та и 60-та лизингови вноски, както и остатъчната стойност. Поддържа, че т.11.9 от Общите условия подsigурява погасяването на задълженията по договора за лизинг, но не освобождава лизингополучателя от тази отговорност, нито отлага възникването на изискуемостта на задълженията. Излага съображения, че всички вземания на лизингодателя са погасени по давност, като давността започва да тече от падежа на всяко задължение по лизинговия договор, в каквато насока е и формираната съдебна практика. По силата на т.2.4 от договора за лизинг и т.13.2 от Общите условия остатъчната стойност е дължима само при придобиване собствеността на лизинговата вещ и при условие, че са изплатени всички вноски по лизинга и са изпълнени останалите разпоредби на договора. Придобиването на автомобила след изтичане срока на договора не е задължение на лизингополучателя, а е негово право, което се упражнява с писмено искане на лизингополучателя до лизингодателя, изпратено не по – късно от 3 месеца преди падежа на последната лизингова вноска. С оглед на това остатъчната стойност е дължима само при упражняване от лизингополучателя на правото да придобие собствеността на актива и то при определени предпоставки. В случая липсва писмено искане от лизингополучателя до лизингодателя за това, направено три месеца преди падежа на последната лизингова вноска, както и липсва предмет на придобиване. Поддържа, че решаващият съд е игнорирал действителната

воля на страните, като не е приложил конкретните уговорки между тях, съдържащи се в договора за лизинг. Счита, че не са налице предпоставките на чл.103 ЗЗД за извършване на прихващане. Моли съда да отмени решението в обжалваната част и да уважи изяло предявените искове. Претендира сторените по делото разноски.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от ответника „М Л.“ ЕАД (с предходно наименование И А.Б. Л.“ ЕАД и „И Е.Д.Л.“ ЕАД), с който я оспорва. Излага съображения, че решението в обжалваната част е правилно и законосъобразно. Счита, че е обоснован изводът на решаващия съд, че изискуемостта на задълженията по договора за лизинг настъпва след завършване на фактическия състав на чл.119 от Общите условия. Вземането за заплащане на лизингови вноски е дължимо, но не е изискуемо. Рискът и отговорността от погиване на вещта се носи от лизингополучателя, поради което ако вещта погине, следва лизингополучателят да поеме тази тежест. Застрахователното обезщетение обхваща претърпяната от лизингодателя загуба и се равнява на пазарната стойност на вещта, която включва и остатъчната ѝ стойност. Последната не би била дължима само в случай, че лизингополучателят не желае да придобие МПС и същото бъде върнато на собственика му. Но в случай на погиване на актива и при положение, че рискът за това се носи от лизингополучателя, не следва да се приеме, че лизингодателят ще понесе загубата от погиването (кражбата) на вещта. Счита, че функцията на вземането от застрахователя е да погаси задълженията по договора за лизинг, поради което не възникват предпоставките за прихващане. Моли съда да потвърди решението в обжалваната част. Претендира сторените по делото разноски.

Постъпила е частна жалба от ищеца срещу определение № 20198258 от 14.10.2021 г., постановено по реда на чл.248 ГПК. Излага съображения, че обжалваното определение е неправилно. Счита, че съдът не отчел нормата на чл.2, ал.5 НМРАВ при определяне минималния размер на адвокатското възнаграждение за акцесория иск. Счита, че заплатеното адвокатско възнаграждение е под установения минимален размер, поради което неправилно е уважено възражението на ответника за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Моли съда да отмени обжалваното определение и да присъди в пълен размер сторените в производството пред СРС разноски за адвокатско възнаграждение.

В срока по чл.276, ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор на частната жалба от ответника, с който я оспорва. Излага съображения, че отговорността за разноските е правилно разпределена. Счита, че е обоснован изводът на решаващия съд, че искът за присъждане на мораторна лихва е акцесорен, без допълнителни обстоятелства. Поддържа, че чл.2, ал.5 НМРАВ се отнася за всяко заведено дело, а не общо за водене на дела. Моли съда да остави без уважение частната жалба.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл.12 ГПК и чл.235, ал.2 ГПК, намира следното:

СРС съд е сезиран с иск с правно основание чл.343 ТЗ вр. с чл.79, ал.1 ЗЗД и чл.86 ЗЗД. Ищецът твърди, че по силата на договор за лизинг № 008386-001/09.07.2008 г., сключен между ищеца и „И Е.Д.А. Л.“ ЕООД съгласно Общите условия по договори за финансов лизинг на лизингодателя,

лизинговото дружество е закупило и предоставила на ищеца за ползване лек автомобил марка „Ауди“, модел А 4, рег. № СА **** МХ за срок ок 60 месеца срещу заплащане на лизингова цена по погасителен план към договора. През време на действие на лизинговия договор и на комбинирана застрахователна полица от 23.05.2012 г. за застраховка „Каско“ с клауза „П“ – пълно каско, сключена от ответника със ЗАД „А.“ АД и платена от ищеца в изпълнение на лизинговия договор на 05.03.2013 г. застрахователна премия, на 05.03.2013 г. лизинговият автомобил е откраднат, но застрахователят е отказал заплащане на застрахователно обезщетение. Твърди, че продължил плащането на лизинговите вноски и след извършване на кражбата, като погасил 58 вноски от общо дължимите 60. Поради бездействието на лизингодателя предявил иск по чл.134 ЗЗД. С влязло в сила съдебно решение застрахователят е бил осъден да заплати на лизингодателя „И А.Б. Л.“ ЕАС сумата от 31 980 лв. – застрахователно обезщетение, ведно със законната лихва, считано от 12.06.2014 г. до окончателното изплащане, сумата от 3 525, 28 лв. – обезщетение за забавено плащане за периода 26.03.2010 г. – 23.08.2012 г., както и сумата от 6 936, 73 лв. – разноски по делото. В изпълнение на съдебното решение застрахователят е превел по банков път на ответника, като правопиремник на „И А.Б. Л.“ ЕАД, „И А.Б. Ауто Л.“ ЕАД и „И Е.Д.А. Л.“ ЕАД, сумата от 57 953, 14 лв. По силата на чл.11.9 от Общите условия на лизингодателя при настъпила кражба на автомобила като покрит риск лизингодателят приспада и задържа от получените застрахователни обезщетения частта от главницата, която остава неизплатена по време на получаването им и други суми, дължими и неплатени по договора за лизинг или Общите условия, а остатъкът от застрахователната сума се изплаща на лизингополучателя. Твърди, че към датата на настъпване на застрахователното събитие всички изискуеми лизингови вноски са платени от ищеца, платени са и две вноски след кражбата, както и премията по застраховката, за него е възникнало право да получи платената от застрахователя на лизингодателя сума – застрахователно обезщетение и обезщетение за забава. След кражбата на автомобила е бил лишен от възможността да ползва лизинговата вещ. Поради бездействието на лизингодателя е претърпял вреди в общ размер от 51 018, 41 лв., представляваща платени на лизингодателя застрахователно обезщетение и лихва за забавеното му плащане. По покана на ищеца на 23.04.2019 г. ответникът е превел на ищеца по банков път сумата от 40 380, 65 лв., след като приспаднал от дължимото от ищеца обезщетение в размер на 3 151, 86 лв. – задължение на лизингополучателя; 3 875 лв. без ДДС – остатъчна стойност; 120 лв. – такса за прекратяване на регистрация на МПС в КАТ; 3 490, 90 лв. – законна лихва върху горепосочените суми за периода 12.06.2014 г. – 03.04.2019 г. Счита, че като неизправна страна по договора, ответникът не е легитимиран да претендира вземанията, които е прихванал от присъдените и платени от застрахователя обезщетения. Счита, че не са налице предпоставките за извършване на прихващане. Дължимите две лизингови вноски възлизат съответно на 666, 95 евро, платими на 10.06.2013 г. и 667, 08 евро., платими на 10.07.2013 г. или общо 1 334, 03 евро с левова равностойност 2 609, 14 лв., а не претендираните от ответника 3 151, 86 лв. Позовава се на изтекла погасителна давност съответно на 10.06.2016 г. и на 10.07.2016 г. Счита, че неоснователно са прихванати от дължимото на ищеца

обезщетение 3 875 лв., като остатъчна стойност по договора за лизинг, тъй като този вид вземане не е възникнало за лизингодателя. Поддържа, че не дължи тази сума, тъй като не придобива собствеността върху откраднатата лизингова вещ и не са изпълнени условията на договора. Твърди, че не желае, нито е отправил искане за придобиване на автомобила преди прекратяване на договора в съответствие с изискванията на т.2.4 от договора. Тъй като вещта липсва, не може да се прехвърли собствеността върху нея. Позицията се на изтекла погасителна давност и по отношение на това претендирано вземане. Счита, че неоснователно ответникът е приспаднал от дължимото на лизингополучателя обезщетение такса за прекратяване регистрацията на МПС, каквото задължение той няма по договор. Като вземане от 2105 г., основано на лизинговия договор, счита, че е погасено по давност. Счита, че неоснователно е прихваната и сумата от 3 490, 90 лв. – законна лихва за периода 12.06.2014 г. – 03.04.2019 г., тъй като е начислено върху погасени по давност главници, както и спрямо това вземане също е изтекла погасителната давност. С оглед на това счита, че ответникът незаконосъобразно е приспаднал от вземането на ищеца сумата от 10 637, 76 лв. Моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да му заплати сумата от 10 637, 76 лв. – главница и 1 249, 94 лв. – мораторна лихва за периода 23.04.2020 г. – 18.06.2020 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от момента на завеждане на делото до окончателното изплащане. Претендира сторените по делото разноски.

С постъпИ. в срока по чл.131 ГПК писмен отговор ответникът оспорва предявения иск. По силата на чл.11.9 от Общите условия към договора за лизинг предвижда начина, по който се уреждат отношенията между страните по договора за лизинг при настъпване на застрахователно събитие – кражба на МПС. Вземането, което лизингодателят има спрямо лизингополучателя по договора за лизинг при застрахователно събитие, се трансформира във вземане спрямо застрахователя. Застрахователното обезщетение изпълнява функцията на заместваща престация по отношение на задълженията на лизинговите вноски по договора. Само в случай, че обезщетението не е достатъчно да покрие задълженията по договора, то лизингополучателят остава задължен да ги заплати. Съгласно Общите условия, ако застрахователното обезщетение надхвърля задълженията по лизинговия договор, то лизингодателят заплаща остатъка на лизингополучателя. С предявяването на иска по чл.134 ЗЗД от ищеца, с който предявява правата на лизингодателя е прекъсната давността по смисъла на чл.116, б.“б“ ЗЗД за вземанията, произтичащи от договора за лизинг, защото претенцията спрямо застрахователя е заместваща спрямо претенцията по договора за лизинг. На основание чл.115, ал.1, б.“ж“ ЗЗД давност не тече докато трае съденият процес относно вземането. С оглед на това счита, че възражението за изтекла погасителна давност е неоснователно. Тъй като вземанията са лихва са установени със съдебно решение, влязло в сила на 06.03.2019 г., на основание чл.117, ал.2 ЗЗД, срокът на новата давност е 5 години. Поддържа, че функцията на вземането от застрахователя е да погаси задълженията по договора за лизинг, поради което не възникват предпоставки за прихващане, каквото твърдение е заявено в исковата молба. Счита, че заплатените две лизингови вноски след кражбата на МПС са дължими на основание чл.11.10 от Общите условия – застрахователното събитие не

освобождава лизингополучателя от задължението да плаща лизинговите си вноски и да посреща добросъвестно всички свои задължения съгласно договора за лизинг, включително Общите условия до датата, на която лизингодателят получи застрахователното обезщетение от съответния застраховател. На основание чл.343 ТЗ рискът от погиването на вещта е за лизингополучателя. В случая е налице пълна загуба на лизинговия обект в резултат на кражбата и отказа да се изплати застрахователно обезщетение, а лизингодателят не е получил никаква заместваща облага. С оглед на това сита, че заплащането на остатъчната стойност на автомобила от страна на ищеца, уговорено в договора, съответства напълно на нормата на чл.343 ТЗ. Поддържа, че рискът и отговорността от погиване на вещта се носи от лизингополучателя, като дължимото обезщетение обхваща претърпяната от лизингодателя загуба и се равнява на пазарната стойност на вещта, т. е. включително и остатъчната ѝ стойност. Последната не би била дължима само в случай, че лизингополучателят не желае да придобие МПС и същото бъде върнато на собственика му – лизингодателя, като същият ще може да извлече допълнителна полза от вещта. В случай на погиване на актива счита, че не следва да се приеме, че лизингодателят следва да понесе загуба от погиването (кражбата) на вещта. По силата на чл.2.16 от договора за лизинг и чл.5.1, 5.8 от Общите условия лизингополучателят заплаща разходите по повод ползването на автомобила. моли съда да постанови решение, с което да отхвърли предявени иск.

По силата на договор за лизинг № 008386-001/09.07.2008 г., сключен между „И.Е.Д.А. Л.“ ЕООД – лизингодател, и Д. С.ич – лизингополучател, лизингодателят се е задължил да придобие и достави на лизингополучателя за използване следния актив – лек автомобил марка „Ауди“ модел А 4, с цена 39 625, 12 евро без ДДС, от доставчик „У.“ ООД. Страните са уговорили, че доставната цена е 39 625, 12 евро без ДДС, а първоначалната вноска е 5 943, 77 евро без ДДС. Срокт на договора е 60 месеца, остатъчната стойност – 1 981, 26 евро. В чл.2.4 от договора е предвидено, че при изтичане на срока на договора лизингополучателят има право да придобие собствеността върху актива по надлежния с оглед вида на актива ред след като заплати договорената остатъчна стойност. Правото на лизингополучателя да придобие собствеността върху актива се упражнява след изпращане на писмено искане до лизингодателя не по – късно от 3 месеца преди падежа на последната лизингова вноска, съгласно приложения погасителен план. В случай на придобиване на актива, лизингодателят начислява ДДС и върху остатъчната стойност. В случай, че лизингополучателят не изпрати на лизингодателя писмено искане за придобиване на актива в горепосочения срок, лизингополучателят е задължен да върне актива на лизингодателя не по – късно от падежа на последната лизингова вноска, съгласно приложения към договора погасителен план. Броят на лизинговите вноски е 60. Страните са уговорили, че лихвата се заплаща не по – късно от края на лихвения период. Лизинговите вноски се състоят от главница и лихва и се заплащат ежемесечно, на датите, посочени в погасителния план. Базовият лихвен процент е 5, 15 %, а годишният лихвен процент е 8, 65 %. Годишният процент на разходите възлиза на 9, 97 %. Предвидено е задължение за неустойка за забавено плащане в размер на 0, 1% на ден върху просрочената сума, на базата на действителен брой дни на забавата.

По делото е представен съставения погасителен план към горепосочения договор, както и приложимите Общи условия по договори за финансов лизинг. В т.11.9 от Общите условия е предвидено, че в случай на кражба или пътно погиване на актива лизингодателят ще приспадне и задържи получените от застрахователни обезщетения частта от главницата, която остава неизплатена по времето на получаването им, както и всякакви други суми, дължими и неплатени по договора за лизинг или настоящите Общи условия и остатъкът от застрахователната сума ще бъде изплатен на лизингополучателя. Ако застрахователната сума не е достатъчна да покрие неизплатената главница или други дължими и неплатени по договора за лизинг суми, лизингополучателят ще продължи да дължи тези суми на лизингодателя. В чл.11.10 е предвидено, че настъпването на застрахователното събитие (независимо дали е покрито от съответната полица или не, включително случаите на кражба или тотална щета на актива), не освобождава лизингополучателя от задължението да плаща лизинговите си вноски и да посреща добросъвестно всички свои задължения съгласно договора за лизинг включително настоящите Общи условия, до датата, на която лизингодателят получи застрахователно обезщетение от съответния застраховател. В чл.13.2 е предвидено право в полза на лизингополучателя да придобие собствеността върху актива след изтичане на срока, при условие, че лизингополучателят е изплатил изцяло лизинговата цена, заедно с всякакви други парични задължения, дължими на лизингодателя съгласно договора за лизинг и при условие, че е изпълнил всички останали разпоредби на договора за лизинг.

На 11.07.2008 г. е съставен приемо – предавателен протокол, съгласно който лизинговият автомобил е предаден от лизингодателя на лизингополучателя.

На 23.05.2012 г. е сключен договор за застраховка „Каско“ и „Злополука“ между „И Е.Д.А. Л.“ ЕООД и ЗАД „А.“. Обект на застрахователно покритие е лек автомобил марка „Ауди“, модел А 4, рег. № СА **** МХ. Срокът на действие на договора е 27.06.2012 г. – 26.06.2013 г. Уговорена е застрахователна премия 2 085, 89 лв.

Видно от удостоверение от 26.03.2013 г., издадено от СДВР – 06 РУП, на 05.03.2013 г. Д. М. С. е заявил, че противозаконно е отнет автомобил марка „Ауди“, модел А 4, рег. № СА **** МХ, черен на цвят. Автомобилът е бил паркиран за времето от 12.00 ч. на 27.02.2013 г. до 22.30 ч. на 05.03.2013 г. в гр. София, кв. „Манастирски ливади“, ул. „Казбек“, пред бл.59. По случая е образувано досъдебно производство ЗМ 655/2013 г.

С решение № 313/06.03.2019 г., постановено по т. д. № 3012/2017 г. по описа на ВКС, Т, II ТО, постановено по реда на чл.290 ГПК, е отменено решение № 1330 от 12.06.2017 г. по гр. д. № 481/2017 г. на САС, ГО, 10 състав в частта, с която е потвърдено решение № 4682 от 07.06.2016 г. по гр. д. № 8263/2014 г. на СГС, ГО, 7 състав, в частта, с която са отхвърлени предявените от „И А.Б. Л.“ ЕАЗ против ЗАД „А.“ АД иск с правно основание чл.134, ал.1 ЗЗД вр. с чл.208, ал.1 КЗ, ведно със законната лихва върху обезщетението от завеждане на исковата молба в съда, считано от 12.06.2014 г. до окончателното изплащане и иск с правно основание чл.86, ал.1 ЗЗД – за заплащане на сумата от 3 525, 28 лв. – мораторна лихва върху претендираното обезщетение за периода 12.05.2013 г. – 11.06.2014 г. включително, по

исквата молба на Д. М. С., както и в частта за разноските, като исковете са уважени в тази им част. Разпределена е отговорността за разноските и е оставено в сила обжалваното решение в останалата му част.

С писмо от 03.04.2019 г. ответникът е уведомил пълномощника на ищеца, че е получил застрахователно обезщетение и следва да пристъпят към уреждане на отношенията по договора за лизинг от 09.07.2008 г. и общите условия към него. Отправено е искане за посочване на банкова сметка.

Представено е извлечение на хартиен носител от електронна кореспонденция между страните, съгласно която лизингодателят е изпратил на лизингополучателя проект на споразумение от 05.04.2019 г. към договор за лизинг № 008386-001/09.07.2008 г., сключен между „М Л.“ и Д. М. С.. В него е предвидено, че посоченият договор за лизинг се прекратява, считано от датата на настъпване на застрахователното събитие. Лизингодателят и лизингополучателят се споразумели, че от полученото застрахователно обезщетение в размер на 57 955, 14 лв. лизингодателят ще погаси сумата на общото задължение на лизингодателя по договора за лизинг в размер на 15 602, 22 лв., включващо следните разходи: главница по договор за лизинг в размер на 3 151, 86 лв.; остатъчна стойност по договор за лизинг в размер на 4 650 лв.; други фактурирани разходи по договор за лизинг в размер на 469, 60 лв. и съдебни разходи в размер на 7 330, 76 лв. Предвидено е след приспадане на горепосочените суми, че лизингодателят ще преведе остатъка от застрахователното обезщетение в размер на 42 352, 92 лв. по изрично посочена банкова сметка в чл.3 от допълнителното споразумение страните са се съгласили, че с извършеното от лизингодателя на плановия превод на посочената сума по сметка на лизингополучателя и с подписване на споразумението страните ще считат отношенията си по договора за лизинг за окончателно уредени и няма да имат каквито и да е претенции една спрямо друга.

С електронно писмо от 11.04.2019 г. ищецът е възразил, че посочените в споразумението суми са дължими. Относно сумата от 3 151, 86 лв. е посочил, че не са платени само две вноски по договор за лизинг в общ размер от 1 334, 03 евро с левова равностойност от 2 609, 14 лв. Оспорва наличието на задължение за заплащане на остатъчна стойност, тъй като собствеността не може да бъде прехвърлена. Неоснователно се претендират съдебни разходи, които вече са присъдени в полза на лизингодателя с постановеното окончателно съдебно решение.

От представеното банково извлечение се установява, че на 24.04.2019 г. лизингодателят е превел по посочената в допълнителното споразумение банкова сметка сумата от 40 380, 65 лв.

На 15.05.2019 г. лизингополучателят е депозирал при лизингодателя жалба, в която се позовава на поето задължение за заплащане на застрахователно обезщетение заедно с лихвите. Счита, че неоснователно лизингодателят е прихванал сумата в размер на 51 018, 41 лв. Поддържа, че задълженията по договора за лизинг от 2013 г., включително тези за лихвите са погасени по давност. Остатъчната стойност не се дължи на лизингодателя, тъй като лизингополучателят не придобива собствеността върху откраднатата лизингова вещ и не са изпълнени условията по договора. Таксата за прекратяване регистрацията на МПС не е задължение на лизингополучателя, предвидено в лизинговия договор. Определен е 5 – дневен срок от

получаване на жалбата, в рамките на който лизингодателят да му преведе сумата от 10 637, 76 лв.

Във въззивното производство е представена справка от БНБ, централен кредитен регистър, в която са отразени непогасени задължения на ищеца към ответника.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Въззивната жалба е депозирана в срока по чл.259, ал.1 ГПК, от легитимирана страна, като същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Съгласно нормата на чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси, той е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършената служебна проверка въззивният съд установи, че обжалваното решение е валидно и процесуално допустимо.

Страните в производството са били обвързани от договор за лизинг № 8386-991/09.07.2008 г., по силата на който ответникът – лизингодател се е задължил да придобие и достави на ищеца – лизингополучател лек автомобил марка „Ауди“ модел А 4 2.7 TDI Ambition, като последният се е задължил да използва актива в съответствие с общите условия на договора за финансов лизинг и постигнатите взаимни уговорки.

Липсва спор относно обстоятелството, че лизингодателят е придобил уговорения актив, който е предоставил на лизингополучателя за ползване срещу заплащане на месечни лизингови вноски в уговорения между страните размер, съгласно погасителния план. През време на действие на договора за лизинг автомобилът е откраднат.

Ответникът признава, че ищецът е платил две лизингови вноски след извършване на кражбата (стр.3, т.2 от писмения отговор на исковата молба) – на 10.03.2013 г. и на 10.04.2013 г. Ищецът от своя страна не е ангажирал доказателства за погасяване на задължението му за заплащане на лизинговата вноска с падеж 10.05.2013 г., поради което и на основание чл.154, ал.1 ГПК следва да се приеме, че не е извършил такова плащане. Ето защо се налага изводът, че неплатените лизингови вноски са с падежи съответно: 10.05.2013 г., 10.06.2013 г. и 10.07.2013 г. Техният общ размер възлиза на 2 000, 98 евро, съгласно погасителния план към договора за лизинг № 008386-001/09.07.2008 г., с левова равностойност от 3 913, 57 лв., от които ответникът претендира 3 151, 86 лв.

Налице е спор между страните дали тези вземания на лизингодателя са погасени по давност или не.

В случая приложение намира общият 5-годишен давностен срок по отношение на главниците. Настоящият съдебен състав счита, че началният момент на течението на давността е свързан с изискуемостта на съответната лизингова вноска (по арг. решение № 45 от 17.06.2020 г. по т. д. № 237/2019 г. на ВКС, ТК, II ТО; решение № 38/26.03.2019 г. по т. д. № 1157/2018 г. на ВКС, ТК, II ТО, постановени по реда на чл.290 ГПК и др.). Погасителната давност е свързана с бездействие на кредитора - неупражняване на негово субективно право, за което същият може да търси изпълнение, поради което и на основание чл.114 ЗЗД, началният момент, от който започва да тече

давностния срок винаги е свързан с изискуемостта на вземането на кредитора, тъй като това е моментът, от който той може да търси изпълнение. С оглед на това, неупражняването на правото в рамките на давностния срок води до погасяване на правото на принудително изпълнение.

В случая падежът на последните три погасителни вноски е съответно на 10.05.2013 г., 10.06.2013 г. и на 10.07.2013 г. С оглед на това 5-годишният давностен срок спрямо тях изтича съответно на 10.05.2018 г., 10.06.2018 и на 10.07.2018 г.

Същевременно ответникът претендира заплащане на тези суми с предложението проект за споразумение с електронно писмо от 03.04.2019 г., адресирано до пълномощника на лизингополучателя. Към този момент е изтекла погасителната давност на последните три лизингови вноски.

Жалбоподателят поддържа, че е неправилен изводът на решаващия съд, че изискуемостта на задълженията настъпва едва със завършване на фактически състав, предвиден в чл.11.9 от Общите условия към договора за лизинг, тъй като лизингополучателят е задължен, само ако изплатеното е недостатъчно.

В чл.11.9 от Общите условия по договор за финансов лизинг е предвидено, че в случай на кражба или пътно погиване на актива, лизингодателят ще приспадне и задържи получените от застрахователни обезщетения частта от главницата, която остава неизплатена по времето на получаването им, както и всякакви други суми, дължими и неплатени по договора за лизинг или настоящите Общи условия и остатъкът от застрахователната сума ще бъде изплатен на лизингополучателя. Ако застрахователната сума не е достатъчна да покрие неизплатената главница или други дължими и неплатени по договора за лизинг суми, лизингополучателят ще продължи да дължи тези суми на лизингодателя.

С посочената клауза от общите условия не е предвиден нов срок за погасяване на задълженията на лизингополучателя, който е уговорен между страните в погасителния план към договора за лизинг. В тази клауза на общите условия е предвидена възможност, при наличие на непогасени задължения от страна на лизингодателя, същите да се приспаднат от размера на полученото застрахователно обезщетение. При тълкуване на посочената клауза, съгласно изискванията на чл.20 ЗЗД, не би могло да се обоснове извод, че страните отменят сроковете за заплащане на месечните лизингови вноски и уговарят нов срок за това – влизане в сила на решението, с което е определен размера на застрахователното обезщетение и реалното заплащане на същото. Изводът на решаващия съд, че е налице трансформация на задълженията на лизингополучателя по договора във вземания на лизингодателя спрямо застрахователя и че лизинговите вноски не са дължими до момента на определяне и изплащане на застрахователното обезщетение, пряко противоречи на чл.11.10 от общите условия на лизингодателя. В посочената клауза е предвидено, че настъпването на застрахователното събитие (независимо дали е покрито от съответната полица или не, включително случаите на кражба или тотална щета на актива), не освобождава лизингополучателя от задължението да плаща лизинговите си вноски и да посреща добросъвестно всички свои задължения съгласно договора за лизинг включително настоящите Общи условия, до датата, на която лизингодателят получи застрахователно обезщетение от съответния

застраховател. След като лизингополучателят не се освобождава от това негово задължение, то същият дължи изпълнение на уговорените падежни дати.

Основателно е възражението на жалбоподателя, че с настъпване на застрахователното събитие договорът за лизинг не е прекратен.

Съгласно разясненията, дадени с решение № 67 от 09.12.2019 г. по т. д. № 1553/2018 г. на ВКС, ТК, II ТО, постановено по реда на чл.290 ГПК, противозаконното отнемане (кражбата) на лизинговата вещ по договор за финансов лизинг се обхваща от разпоредбата на чл.343 ТЗ. Кражбата не представлява основание по чл.89, изр.1-во и изр. 2-ро ЗЗД за разваляне на договор за финансов лизинг, освен ако страните по договорен път не са дерогирали правилото на чл.343 ТЗ.

В чл.343 ТЗ е регламентирано, че рискът от случайното погиване или повреждане на вещта при финансов лизинг е за лизингополучателя.

В случая страните не са предвидили отклонение от посочената норма.

Ответникът се позовава на приложимост на чл.116, б.„б“ ЗЗД спрямо вземанията за непогасени лизингови вноски.

Въззивният съд счита, че нормата на чл.116, б.„б“ ЗЗД, съгласно която давността се прекъсва, с предявяване на иск, не намира приложение за времето на исковия процес по предявения иск с правно основание чл.134 ЗЗД. Това е така, защото съдебният процес не е иницииран във връзка с дължимите от лизингополучателя на лизингодателя лизингови вноски, а е насочен към заплащане на застрахователно обезщетение от застрахователя по застраховка „Каско“ в полза на лизингодателя.

На основание чл.103, ал.2 ЗЗД прихващането се допуска и след като вземането е погасено по давност, ако е могло да бъде извършено преди изтичането на давността.

Съгласно задължителните разяснения, дадени с ТР № 2 от 18.03.2022 г. по тълк. д. № 2/2020 г. на ВКС, ОСГТК, т.1, при уважено възражение за прихващане признатите от съда насрещни вземания се смятат погасени с обратна сила от първия момент, в който прихващането е възможно да се осъществи, т. е. когато активното вземане е било изискуемо, а пасивното - поне изпълняемо. Кога е настъпила ликвидността, е без значение. В мотивите е пояснено, че възможността да се прихване с погасено по давност вземане произтича, когато пасивното вземане – задължението на прихващащия, е възникнало преди да изтече давностният срок за вземането на прихващащия. В разглеждания случай това условие е налице, тъй като пасивното вземане е възникнало преди погасяване на активното вземане по давност – пасивното вземане е възникнало с настъпване на застрахователното събитие. Неговата ликвидност е настъпила в последващ момент – след влизане на съдебното решение, с което е определен размера на застрахователното обезщетение. Същевременно съгласно цитираното тълкувателно решение ликвидността е изискване само към активното вземане – вземането на прихващащия, което условие в случая е изпълнено, доколкото размерът на лизинговите вноски е установен в погасителния план към договора за лизинг.

По изложените съображения въззивният съд счита, че към момента на отправяне на волеизявлението за прихващане, съдържащо се предложението за сключване на споразумение между страните, са налице

предпоставките за прихващане между дължимото от ответника изплатено застрахователно обезщетение и насрещното му вземане за лизингови вноски.

Жалбоподателят поддържа, че не дължи заплащане на остатъчна стойност на лизинговия обект, тъй като не е отправил изявление за това, както и същият е откраднат.

Размерът на остатъчната стойност е определен в договора за лизинг № 008386/09.07.2008 г. и възлиза на 1 981, 26 евро или 3 875 лв. Остатъчната стойност е дължима във връзка с упражняване правото на лизингополучателя да придобие актива, което се осъществява с изпращане на писмено искане до лизингополучателя, не по – късно от 3 месеца преди падежа на последната лизингова вноска.

Безспорно в случая липсва такова изявление, както и активът не е наличен, за да може да бъде обект на прехвърлителна сделка.

Въззивният съд счита, че предпоставка, за да може лизингополучателят да се възползва от регламентираното в чл.11.9 от общите условия на лизингодателя, е да е заплатил остатъчната стойност на автомобила. Това е така, защото застрахователното обезщетение се дължи на собственика на автомобила – лизингодателя, независимо, че рискът от случайното погиване или повреждане на вещта при финансов лизинг е за лизингополучателя. За да може да получи съответната част от обезщетението, изплатено на собственика на автомобил, следва да са изпълнени условията за придобиване собствеността върху него от лизингополучателя, а именно: да е заплатена остатъчната му стойност. В противен случай изплатеното застрахователно обезщетение следва да остане в полза на лизингодателя, в качеството му на собственик на застрахования автомобил. Ето защо, макар да не се прехвърля правото на собственост върху актива, за да получи съответната част от изплатеното застрахователно обезщетение, лизингополучателя следва да плати и остатъчната стойност на същия.

По изложените съображения в полза на лизингодателя е налице вземане за три лизингови вноски и остатъчна стойност на автомобила, с които е извършено прихващане, в каквато насока са изводите на решаващия съд.

Доколкото не е депозирана въззивна жалба от ответника, не следва да се обсъжда въпросът относно наличието или липсата на основание за прихващане на сумата от 3 490, 90 лв. – лихва за забава за периода 12.06.2014 г. – 03.04.2019 г., както и на такса в размер на 120 лв. – а прекратяване на регистрацията на МПС.

Във въззивната жалба не са заявени оплаквания относно размера и периода на мораторната лихва, поради което и на основание чл.269 ГПК тези въпроси стоят извън пределите на въззивния контрол и не следва да се обсъждат по същество.

Тъй като крайните изводи на двете инстанции съвпадат, решението в обжалваната част следва да се потвърди.

По разноските по производството:

При този изход на делото и на основание чл.78, ал.3 ГПК на ответника по жалбата следва да се присъдят сторените във въззивното производство разноски. Техният размер възлиза на 1 250 лв. – заплатено възнаграждение за един адвокат.

Жалбоподателят своевременно е направил възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Нормата на чл.78, ал.5 ГПК регламентира, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по - нисък размер на разноските в тази им част, но не по - малко от минимално определения размер съобразно чл.36 ЗАдв. Съгласно задължителните разяснения, дадени с ТР № 6 от 06.11.2013 г. по т. д. № 6/2013 г. на ОСГТК на ВКС, основанието по чл.78, ал.5 ГПК се свежда до преценка на съотношението на цената на адвокатската защита и фактическата и правна сложност на делото, като съдът следва да съобрази доказателствените факти и доказателствата, които ги обективират и дължимото правно разрешение на повдигнатите правни въпроси, което е различно по сложност при всеки отделен случай. След тази преценка, ако се изведе несъответствие между размера на възнаграждението и усИ.та на защитата при упражняване на процесуалните права, съдът намалява договорения адвокатски хонорар.

В случая минималният размер на адвокатското възнаграждение, изчислен по реда на чл.9, ал.1 вр. чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, издадена от Висшия адвокатски съвет, в приложимата към момента на подписване на договора за правна защита и съдействие редакция, съобразно обжалваемия интерес, за изготвяне на писмен отговор на въззивната жалба възлиза на 541, 96 лв. Същевременно заплатеното възнаграждение за един адвокат възлиза на 1 250 лв.

Предвид обстоятелството, че процесуалното представителство на ответника по жалбата във въззивното производство се свежда до депозиране на писмен отговор на въззивната жалба и писмени бележки по делото, се налага извода за наличие на несъответствие между размера на възнаграждение и усИ.та на защитата при упражняване на процесуалните права, поради което адвокатското възнаграждение следва да се намали на 600 лв.

В предмета на настоящото производство се включва депозирана от ищеца частна жалба срещу определение от 14.10.2021 г., постановено по реда на чл.248 ГПК, с което е оставена без уважение молбата му за изменение на постановеното съдебно решени е в частта за разноските.

В случая цената на иска възлиза на 11 887, 70 лв., а уговореното и заплатено адвокатско възнаграждение е в размер на 1 250 лв. Обемът на извършените от процесуалния представител на ищеца процесуални действия се изразява в депозиране на искова молба, явяване в две открити съдебни заседания, депозиране на становище по доклада на делото, депозиране на писмено становище по доказателствените искания на насрещната страна, обсъждане и анализиране на възраженията на ответника, представяне на списък на разноските. Предвид фактическата и правна сложност на делото, дължимото правно разрешение на повдигнатите правни въпроси, за значителна част от които не е формирана съдебна практика по реда на чл.290 ГПК, процесуалната активност на представителя на ищеца, настоящият съдебен състав счита, че заплатеното адвокатско възнаграждение в размер на 1 250 лв. не е прекомерно, а кореспондира с усИ.та на защитата при упражняване на процесуалните права на ищеца. Ето защо не са налице предпоставки за намаляване размера на адвокатското възнаграждение. Това

води до основателност на молбата на ищеца за изменение на постановеното съдебно решение в частта за разноските, чрез присъждане на сумата от още 118, 80 лв.

Тъй като крайните изводи на двете инстанции не съвпадат, обжалваното определение следва да се отмени, като молбата за изменение на съдебното решение в частта за разноските относно присъденото адвокатско възнаграждение следва да се уважи.

На основание чл.78, ал.1 ГПК в полза на жалбоподателя следва да се присъди сумата от 15 лв. – разноски за държавна такса за депозираната частна жалба.

Воден от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20149929 от 01.07.2021 г., постановено по гр. д. № **25711/2020** г. по описа на СРС, I ГО, 25 състав, поправено с решение № 20198256 от 14.10.2021 г., **В ОБЖАЛВАНАТА ЧАСТ**, с която „М Л.“ ЕАД, ЕИК ****, с адрес гр. София, бул. ****, е осъден да заплати на Д. М. С., ЕГН *****, с адрес гр. София, ул.****, на основание чл.79, ал.1 ЗЗД вр. с чл.343 ТЗ и чл.405 КЗ (чл.208 КЗ (отм.) и чл.86, ал.1 ЗЗД, сумата от **3 610, 90** (три хиляди шестстотин и десет лева и деветдесет стотинки) лв., представляваща дължима част от получено застрахователно обезщетение за стойността на лек автомобил марка „Ауди“, модел А 4, рег. СА **** МХ, предмет на договор за лизинг № 008386/09.07.2008 г., сключен между страните, който лек автомобил е предмет на кражба в срока на действие на договора, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба на 18.06.2020 г. до окончателното плащане, мораторна лихва в размер на **424, 31** (четиристотин двадесет и четири лева и тридесет и една стотинки) лв. за периода 23.04.2019 г. – 18.06.2020 г.

ОТМЕНЯ определение № 20198258 от 14.10.2021 г., постановено по гр. д. № **25711/2020** г. по описа на СРС, I ГО, 25 състав, по реда на чл.248 ГПК, като вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ИЗМЕНЯ решение № 20149929 от 01.07.2021 г., постановено по гр. д. № **25711/2020** г. по описа на СРС, I ГО, 25 състав, поправено с решение № 20198256 от 14.10.2021 г., **в частта за разноските, КАТО:**

ОСЪЖДА „М Л.“ ЕАД, ЕИК ****, с адрес гр. София, бул. ****, да заплати на Д. М. С., ЕГН *****, с адрес гр. София, ул.**** и съдебен адрес гр. София, ул. **** – адв. И.И.-С., сумата от **още 118, 80** (сто и осемнадесет лева и осемдесет стотинки) лв., като общият размер с присъденото възнаграждение възлиза на 424, 30 лв., на основание чл.78, ал.1 ГПК, представляваща разноски по делото за адвокатско възнаграждение, съразмерно с уважената част от иска.

ОСЪЖДА „М Л.“ ЕАД, ЕИК ****, с адрес гр. София, бул. ****, да заплати на Д. М. С., ЕГН *****, с адрес гр. София, ул.**** и съдебен адрес гр. София, ул. **** – адв. И.И.-С., на основание чл.78, ал.1 ГПК, сумата от **15** (петнадесет) лв., представляваща разноски във връзка с депозирана

частна жалба.

ОСЪЖДА Д. М. С., ЕГН *****, с адрес гр. София, ул.**** и съдебен адрес гр. София, ул. **** – адв. И.И.-С., да заплати на „М Л.“ ЕАД, ЕИК ****, с адрес гр. София, бул. ****, на основание чл.78, ал.3 вр. ал.5 ГПК, сумата от **600** (шестстотин) лв., представляваща заплатено възнаграждение за един адвокат за процесуално представителство във въззивното производство.

Решението в частта, с която е уважен предявеният иск, е влязло в сила, като необжалвано.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при условията на чл.280, ал.1 ГПК, на основание чл.280, ал.3, т.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____